

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Vitæ S. Ferdinandi, Regis Castellæ Et Legionis, Ejus
Nominis Tertii**

Papebrochius, Daniel

Antverpiæ, 1684

XVI. Festum solenniſſime celebratum, admiranda quædam ipſum comitata
& ſecuta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42333

CAPUT XVI.

Festum sollemnissime celebratum : admiranda
quædam ipsum comitata aut secuta.

136
Hic aliquæ
preparatis

Ipsum festum quod attinet, narrat porro de eo Zuniga, qualiter sabbato Dominicam Trinitatis præcedente, quantum cadebat in XXIV Maii, & fuerat nova festivitatis, semel dumtaxat agenda, destinata; inter utrumque Chorum, id est, in ipso templi mediæ navis utrumque cruciformiter excurrentis umbilico, steterit Sancti Regis statua, sculpta opere accelerato eleganterque inaurata, qualis erat sequenti die in processione deferenda. Deinde exponit causam, cur non nisi decimo ante illam die decreta supplicatio fuerit, metuentibus aliquibus, ut id per leges Romanas liceret; asserit nihilominus tam copiosum splendidumque fuisse domorum, platearum, vicorum ornatum; ac si neque potiore partem artificum occupatam habuisset Metropolitanæ ecclesiæ, & à longo tempore preparare omnia per otium licuisset,

137
instituitur
Dominica
Trinit. Pro-
cesso.

Tandem vero, prætermisiss sollemnibus novæ festivitatis officiis, quæ totam Dominicam Trinitatis occupatam habuerunt, perduxeruntque longe ultra meridiem; aggredditur vespertina processio, diem claudens modum ordinemque describere, in multis similem ei qui fuit servatus in translatione anni MDLXXIX, & qualem quotannis videre est in festo corporis Christi; nisi quod huius loco gestabantur, primo, inter Præbendatos Capituli Vexillum sancti Regis, à D. Lupo de Mendoza, Locumtenente Prætoris majoris Ducis de Alcala, Equite habitus de Calatrava, stipantibus cum filio ejus D. Joanne de Mendoza & genero D. Josepho de Grena. Inter ipsos Capitulares, Hispalensis Assistentis D. Comes de Lences, Petrus de Villela, ferebat Gladium ejusdem Regis, non tamen ab aliquo Sacerdotum digniorum deductus, quod

ei tamquam Reliquiæ nunc debebatur, sed secundum antiquum morem, in die S. Clemenris solitum usurpari. Assistentem sequebatur secundus ordo musicorum, ambulans ante tabernaculum portatile perquam illustre, sub quo deferebatur venerabilis omnibus S. Ferdinandi imago, stipata specioso satellitio Fratrum Societatis S. Matthæi atque sartorum. Succedebat Regia umbella (Pallium vocant) decem argenteis hastilibus elata à totidem Rectoribus civitatis, ex Viginti quatuor-virum numero sumptis.

138 Tum procedebat reliqua pars Capituli, & prælucentibus Isidoriani seminarii Collegialibus Regina Regum, in suo feretro argenteo, sub umbella, circum sonante tertio musicorum choro; atque post illam Archiepiscopus, assistentibus sibi ex Capitulo Diaconis quatuor, cum suis domesticis: agmen autem claudebat Tribunal S. Inquisitionis, cum suis familiaribus & Ministris; & Capitulum Rectorum urbis, etiam cum suis. Atque ita ducta processio, cum esset egressa per portam S. Michaelis, quæ est in frontispicio ad latus dexterum portæ majoris; ingressa est per portam turris, quæ consistit in latere etiam dextro capellæ Regiæ, totamque illius vespere periodum occupans clausit diem xxiv Maii, quo nullum lætiores unquam habuit Hispalis, ab annis ccccxxii, mensibus v, & diebus iii, quando primum, xxiii Decembris anni MCCXLVIII, victor urbem ingressus est Ferdinandus.

optimo ordine ducta per urbem.

139 Sequenti die sic est continuata festivitas, ut ne indultæ facultatis pro una solum die limites transfrentur, cantatum fuerit Sacrum de sanctissima Trinitate, cum consueta ad gratias agendas Oratione. Feria iv factum de currenti tunc festo S. Joannis Papæ & Martyris, cum Collectis in gratiarum actionem. Feria v, die xxviii Maii, ad festum

& porro continuata festivitas.

*cum Octava
Corporis
Christi.*

festum Corporis Christi agendum subservivit quidam quid plateas ornaverit Dominica præcedenti; ipsumque Sanctissimum, positum fuit intra suum tabernaculum, collocatum in illa triumphalis machinæ centrali basi, supra quam antea visus fuerat ante Ecclesiam genuflexus Ferdinandus. Cum vero in proximam ab ipso festo diem etiam caderent solennes Vesperæ S. Ferdinandi, natalem eius diem inchoantes cum Indulgentia plenaria, quam usque ad secundas Vesperas duraturam concesserat Pontifex, per Breve expeditum xxviii Februarii; & totâ deinceps Octavâ permanerent iidem qui antea apparatus; videbatur divina Majestas rem ita ordinasse, ut honoribus suis admiscerentur hujus sui servi honores, qui semper illi mysterio cultum præcipuum detulerat. Denique ipsa octava die & v Junii, Venerabilis Sacramenti Confraternitas in Sacrario, sic ut vidimus apparato, festum Sancti proprio nomine instauravit: quod deinde per omnes urbis conventus atque ecclesias singulariter factitatum, cum quanto maxime singulæ potuerunt splendore.

140 Hactenus *Annales Zuniga* nos deducunt, quibus una cum sæpius nominato libro *Festorum* uti quod potuerim, debeo diligentia admodum R. P. Balthasaris Egus, tunc cum hac primum moliri cœpissim Præpositi Domus Professæ Hispalensis, nunc autem Provincialis Beticæ: cujus deinde suggestionem factum est, ut Illustrissimum Capitulum, acceptâ notitia operis nostri meæque sollicitudinis ut tractatus hic ad sancti sui Fundatoris honorem evaderet undequaque instructissimus, more longioris impatiens quo expectandus cum ultimo Maii Tomo credebatur, peteret urgereturque hanc anticipatam editionem, quæ secuturo ac porro ulterius perficiendo operi majori præluderet. Habet Capitulum istud, uti supra num. 108 dixisse memini, delectos & Deputati suo corpore viros, quibus peculiariter commendata est cura Ferdinandi, omnium, ad cultum venerationemque sancti Regis pertinentium.

Deputati
Capitulares
pro cultu S.
Ferdinandi,

nentium, sub appellatione Deputationis. Cum ergo deside-
rio predicto prompte annuissem, & in promissi executio-
nem intento nonnulla haud levis momenti dubia occurris-
sent, quorum solutionem vix aut ne vix quidem sperare à
propria industria poteram; Deputatio predicta conatus meos
accurationemque pro veritate indaganda vehementer com-
mendans, & quidquid ad eos promovendos à se conferri
posset liber aliter pollicens, magna cum promptitudine misit Fe-
storum librum: deinde retuli ab iisdem congruum ad singula
quesita responsum, studiose digestum à D. Francisco Ponce
de Leon, Canonico & Archidiacono Hispalensi, ipsiusque
Deputationis nunc Præsides. Punctum responsi illius ultimum
ad questionem hanc meam, num quæ miracula com-
mitata secutave essent festivitatem, placet Latinum
facere.

de novissi-
mis mira-
culis inter-
rogati,

141 Si miracula requirantur, quodnam haberi po-
test majus admirabili illa incorruptione corporis à
visitatione anni MDCXXXIV, usque ad eam cui ipsi præ-
sentes interfuimus, ne hilum quidem alterati; prout
eorum, qui utrique adfuerunt, medicorum collatis
inter se depositionibus liquet? Quid mirabilius, quam
quod concurrentibus ad hæc festa plus quam quin-
quaginta millibus hominum, in civitatem adeo po-
pulosam, ali omnes simul potuerint, absque eo quod
annonæ pretium saltem uno teruncio augetur, vel
inter cives externosque minima oriretur discordia,
vel furta, rapinæ, factiones, in urbe audirentur: sed
inter omnes pax & quies vigeret, condita gustu
suavissimæ & inusitatæ devotionis? Quid humanitus
poterat minus sperari, quam factum videmus, ut in-
ter plures quam sexcentos tum fabros tum fabro-
rum magistros, divisos inter se operis in capellis, in
sacrario, in turri, in claustro, in ipsoque ecclesiæ va-
stissimæ corpore laborantes, nemo aliquid sibi dees-
se quereretur, nemo alterum inturbaret, ne-
mini molestiæ quidquam infortuniive obveniret,
quamvis contingeret plus quam semel nunc scilicet,
nunc

præmittunt
varia ad-
miranda

ipsam festi-
vitatem co-
mitata;

nunc alias res varias de summo labi inter subtus operantes, cum admiratione eorum omnium, quos casus opprimere aut graviter saltem potuisset offendere. Quid quod ex mensa Capitulari præbita sint in istarum festivitatum apparatus plusquam quinquaginta millia ducatorum de redditibus anni currentis; & tamen in subducendis rationibus inventum est, id quod Præbendatis superavit, in duplum excedere summas annorum præcedentium, admirantibus Capitularibus, idque adscribentibus indubitabili sancti Regis miraculo. Pauca tamen alterius generis accipe.

*deinde re-
stantur*

142 Michaela Maria, in sua declaratione dixit, quod cum anno MDCLXX laboraret catarrho, quando solum erat decem vel undecim annorum, sui que parentes animadvertent ipsam plane deficere; advocarunt quemdam sui vici chirurgum: qui ea visa quater aperendam brachiorum venam censuit & sanguinem minuendum: ultima autem vice contracta fuit: brachiiisque ac manibus velut arthritide occupatis, mansit paralytica. Mater ergo accersivit Doctorem Petrum Perez, medicum & chirurgum Hispalensem: sed hic ea visa pronuntiavit, nullum nisi à cælo sperandum remedium, jussitque ut extremis Sacramentis muniretur. Paulo post repere cœpit puella in lateribus ac pedibus nitens: ut autem ad solarium ascendere vel ex eo descendere posset, auxilio patris matrisque egebat, quæ ex hoc labore aliquando etiam abortivit. Accidit autem ut anno illo appelleret Breve suæ Sanctitatis de novo cultu S. Ferdinandi: quod intelligens mater & audiens & quanta cum festivitate ageretur in ecclesia Metropolitana festum, eo se contulit, ut filiam paralyticam Deo Sanctoque commendaret; eodemque tempore pater suus eam in solarium tulit, ut videret turrim vexillis aplustrisque festive ornatam, & audiret lusum campanarium.

*de paralyti-
ca desperata*

143 Ad primum autem illius auditum tanta læticia perfusa fuit, ut exclamaret dicens: Sancte mi, volo saltem

saltare in tua hac celebritate : obsecro ut ad hoc mihi salutem largiaris. Eodem vero momento erexit sese quæ inclinata reprobata, cœpitque ambulare & saltare, magna voce collaudans Sanctum : & pater qui præfens aderat, tanto obstupefactus prodigio, non poterat lacrymas continere. Ex eo tempore numquam necesse habuit reptare : sed, licet cum aliqua difficultate ambularet, pedes nonnihil distortos ducens propter nimiam corporis debilitatem, de die tamen in diem proficiebat : semperque robustior cœpit domesticis laboribus manum, quacumque se dabat occasio, admovere absque ullo impedimento : tertioque aut quarto post anno nupti tradita tres filios peperit : estque successus iste toto suo vico notissimus inter vicinos, qui eam contractam paralyticamque viderunt, & modo non alio appellant nomine, quam Miraculum Sancti. Hodie vero, id est anno MDCLXXXI, agit annum circiter vigesimum primum ætatis, estque res publica & notoria.

144 D. Luiza Raphaela, nunc conjugata, dicit quod cum puella esset annorum sedecim circiter aut septemdecim, in domo patris sui Joannis Baldez pictoris insignis, eo adducta fuit statua S. Ferdinandi collocanda in ecclesia Metropolitana, atque inde processionaliter circumferenda, eo fine ut inauraretur ; & quod carnis colorem in vultu ac manibus referre debebat, pingeretur. Illa autem, sciens quod pater suus huic rei vacare non poterat, multimodis impeditis circa opera in ecclesia & circum ecclesiam facienda ; & suppetere neminem qui opus faceret ; licet magnis febribus tertianis teneretur, obtulit tamen manus suas ad utrumque laborem, si sanitatem sibi largiretur Sanctus ; & addidit quod curaret Missam unam dictendam ante suum corpus. Nec mora cœpit commendatum sibi incarnationis atque inaurationis opus quam optime poterat executioni mandare, & numquam ei febris rediit ; Fuitque miraculi instar, quod

V

propter

*ad primum
festiva
campana
pulsam sa-
nata :*

*de qua puella,
que statua
Sancti
inaurata
viti*

*a febrilibus
curata.*

propter brevitatem temporis in suo opere usque in mediam noctem pervigilans, antea infirma puella, nihil incommodi senserit; sed evaserit semper exinde robustior, quod idem confirmant testimonio suo tam ejus parentes quam domestici.

CAPUT XVII.

Lectioes Officii proprii à S. Congregatione Rituum approbatæ, & omnibus intra Hispanicis ditiones præceptæ.

¹⁴⁵ **I**stis aliisque divina beneficentiæ effectis, dum Hispali magis magisque firmatur concepta erga Sanctum fiducia; Roma Clemens Papa X, idem qui festum sub ritu Duplici in omnibus regnis Hispaniarum & ditionibus Regi Catholico subiectis celebrari permiserat anno MDCLXXI, sicut vidimus; iterum sub die XVI Augusti MDCLXXIII, de consilio Eminentissimorum ac Reverendissimorum DD. Cardinalium, sacrorum Rituum Congregationi præpositorum, habitæ die XII ejusdem mensis & anni, concessit & per litteras in forma Brevis expediri mandavit, ut in posterum de præcepto sub ritu Duplicis servari & celebrari deberet festum prædicti Regis, cum Lectionibus propriis ab eadem Congregatione Rituum approbandis. Denique ad reiteratas preces Majestatis Catholicæ per Eminentiss. & Reverendiss. D. Cardinalem Nithardum, suum Oratorem ordinarium, porrectas eidem Sanctissimo, & per eundem ad sacrorum Rituum Congregationem remissas, eadem Congregatio superscriptas Lectiones pro secundo Nocturno cum Oratione, ut jacent, diligenter revisas & relatas ab Eminentiss. & Reverendiss. D. Card. Porto-carro, Comprotectore Hispaniæ, approbavit ac receptari

Officium
decernitur
sub præcepto
dicendum,

Et Lectioes
proprie
approban-
tur.